

Štev. 1500.

Pr.

Oznanilo.

V Loki in Radoljci so v mnogih volitnih okolicah Gorenskiga izvoljeni volivci 20. dan tega mesca poslanca za Dunajski državni zbor volili.

V Loko je prišlo izmed izvoljenih 67 volivcov le 51 mož in med temi jih je 50 volilo, eden pa ne. Med temi petdeseterimi jih je 48 gospoda Šmeledniškiga komisarja, Mihela Ambroža izvolilo; ob enim so pa ti volivci s popolno čezpolovičnico 2 zaupljiva moža, namreč Janeza Kavčiča, gruntarja med Vodama iz c. k. kantona Ljubljanske okolice, in pa Gregorja Gartnarja, gruntarja iz Česnjice c. k. Loškiga kantona, iz tega namena izvolili, de imata gospoda Ambroža na Dunaj spremiti in mu tam v kmetiških rečeh z dobrim svetam v pomoč biti.

V Radoljco je prišlo namesto 96 volivcov le 87, ki so z 57 glasovi tudi gospoda komisarja Ambroža, in sicer brez vsiga pristavka, izvolili.

Gospod komisár Ambrož je namenjen, poslanstvo Loške volitve prevzeti, ako ne bo Loška volitev z imenovanima dvema možama po vikši razsodbi na Dunaji overžena. Ko bi se pa utegnilo zgoditi, de bi ta Loška volitev ne bila na Dunaji poterjena, bo pa gosp. Ambrož poslanstvo Radoljške volitve prevzel.

Gosp. Ambrož nima zoper Loško volitev clo nobeniga pomislika, marveč za dobro spozná, čega imenovana dva izvoljena moža na Dunajski zbor spremita in sta pri vsih pomenkih državnega zbora pričujoča, ker se bo takó zaupanje kmetov še bolj uterdilo.

Tudi podpisani deželni poglavar je enacih misel in za gotovo pričakuje, de bo Loška volitev poterjena. Zató sim se v teh mislih tudi berž na Njih ekscelencijo gosp. Ministra notranjih oprav obernal in svetoval, de naj bi Loška volitev poterjena bila, ker bojo pomenki državnega zbora na Dunaji očitni, tedej tudi poslušavcam v zboru posebni prostor odločen.

Jez sim tedej ob enim Ljubljanski kresli naročil, de naj koj volivcam Radoljške okolice vediti da, de se neutagama skupej zberó in noviga poslanca izvolijo, pa s to pogodbo, de bo za poslanca na Dunaj šel, če bo gosp. Ambrož za Loko poterjen, kar je upati, de se bo zgodilo. Če bi se pa primerilo, de bi Loška volitev ne mógla poterjena biti, se bo v Loki vdrugič volilo in gosp. Ambrož bo poslanstvo Radoljške volitve prevzel.

Leopold grof Welserheimb,
c. k. deželni poglavar.

V Ljubljani 23. dan Rožnika 1848.

Razun tega da c. k. deželno poglavarstvo še na znanje, de so za Krajsko deželo še naslednji poslanci izvoljeni:

poslanec v Ljubljani, c. k. dvorni in sodnji pravdosrednik, gosp. Dr. Matevž Kavčič, ki je poslanstvo prevzel, —

poslanec v Postojni, adjunkt c. k. kamerprokuracije, gosp. Dr. Korl Ulepič iz Ljubljane, poslanec v Logatcu c. k. poštar in posestnik, gosp. Matevž Dolšein iz Logatca, —

K 26. listu Novíc.

poslanec v Novim Mestu, kmetovavec in kerčmar Matevž Grašic iz Mirne Peči, —

poslanec v Mirni, kramar in posestnik Juri Gajer iz Kerškiga, —

poslanec v Višnji Gori, komisár gosp. Miha Ambrož iz Smelednika, njegov namestnik pa (če bi namreč poslanstva gospod Ambrož ne prevzel) Anton Dolničar, posestnik v Verbaci.

Od vsih teh pa se še pričakuje zvediti, ali bojo poslanstvo prevzeli.

Pretresovanje volitev je državnemu zboru izročeno.

V Kočevji ni bila volitev pervikrat popolnoma veljavna, bo mógla tedej ponovljena biti.

Iz Frankforta.

Gosp. grof Aversperg so mi 3. tega mesca iz Frankforta pisali, de naj enoglasni in slovesni sklep Frankfortškiga nemškiga zbora od 31. pretečeniga mesca po Novicah razglasim, ki takóle govori:

„Ustavo dajavni nemški narodni zbor spozná čez in čez pravice, ktere imajo nenemški narodi v deželah, ki so nemški zavezi pridružene; te pravice obsežejo svobodno razvijenje svoje narodnosti, in de kar cerkovne reči, šolstvo, literaturo, notranjo vlado in sodne pravice vtiče, naj vsaki jezik enake pravice ima; ravno tako se že tudi samo na sebi zastopi, de vsaka pravica, ktera bo po novi občni ustavi nemško ljudstvo zadéla, bo ravno takó tudi vsacimu družimu narodu došla. Edina in svobodna nemška dežela je dovelj velika in mogočna, de sebi pridruženim pa drug jezik govorečim narodam brez nevošljivosti v polni meri vse to dodeliti zamore, kar jim po natori in zgodovini gré, in nikdar se ne bo ne Slovan, ne Dan, ne Italijan in noben drug narod pri-tožiti mogel, de se mu narodne pravice prikrajšujejo, ali Nemškiga brata roka odteguje, kjer je je treba.“

L. Lukman.

Beséda

za Slovensko vseučiliše v Ljubljani iz Štajarja.

Kar ste naj umnéjši možjé na Krajskim — bodi Vam slava! — od slovenskiga vseučiliša v Ljubljani po Novicah v 22. in 23. listu Slovincam v premišljevanje ponudili, nas je Štajarce močno ganilo; tudi mi dobro spoznamo njega neobhodljivo potrebnost in težavno založenje. Biti pa mora! Kar potrébo vseučiliša tiče, pač vsaki domorodec previdi, da ga nam je, kakor svobodni-mu ptiču prostiga zraka, in bistri ribi čiste vode, takó in še veliko bolje treba. Viših učiliš moramo iméti, sicer bi še delj — pa si v svoj kvár — celò v svojo pogubo le za túj narod učene plodili in redili. To pa ne sme in ne more več biti. Vém, da bode vsaki rodoljubi Slovenec z vsim, kolikor le naj več premore k tej neprecenljivi napravi, ktera bo naj beržej naš narod in našo zdaj še tako opušeno narodnost v razcvet vzdignila, rad prispél, tudi jaz podám v ta namen, kar imam in morem — svoj slabi svét in um.

V rečenih Novicah na strani 95. Vi slavni gospodje tudi to le pišete: „Desiravno se dandanašnji v slovenskim jeziku vsi razdélki vednost še ne zamorejo obdelovati.“ Na to čedno rečem: Naš jezik je v mnogoterih vedah res neobdelan, pa je v svojim obilnim koreninji vender takó bogát in izobražljiv — naš jezik od réke Rabe do morja — da se, ako že gotove izrazke zberemo, grešane duhu svojega narečja primerjeno sami dostávimo, ter si le v sili splohumljive ali celò umske od svojih sosednjih bratov v zajém vzememo, za vsako sleherno uménje skorej popolna beséda léhko sklade in sicer po moji misli na to le dobo:

Napravite si za vsaki razdelek véd in uménj zборе, izvoli ali odloči se vsakterimu zborniku ktero uménje ali oddelek kteriga uménja, da za nje (za uménje) iz takih knjig, ktere to uménje obsežejo, izraze (nemške ali latinske) v slovniček ali besednjak zbere, ter je po svojem umu v slovenšino prestávi, te prestavljene v abecedno versto zložene umske izrazke pa podaj celimu zboru ali večim zboram, in še drugim prijatlam slovenšine v precénbo in popravo.

Potentakim bi se tudi nepotrébno, celò kvarljivo kovánje preraznih izrazkov hitro od kraja odvernilo. Kakor zdaj postáve, naj se tudi izrazki občinski delajo, da bodo rečem dobro primerjeni in vsim po volji.

Kér še jaz svojiga slovenskiga slovnika nisim zgotoviti utegnili, k skorešnji osnovi toliko potrebniga vseučiliša pa bi vender rad kmalo pripomogel, Vam, naša slavna učena gospoda tukaj na znanje dam, da je meni samimu vsakodob na volji, za vsakošnjo versto umej že v abcedo spisane in mi pošiljane izraze v slovensko prelagati in je učenim zboram v popravljanje predkladati. Več oči več vidi. *)

Takega ročnega slovnička bi zdaj ravno uredniki že potrebovali, kér jim je v uredih slovenšina zapovédana.

Takó je gosp. prof. Poklukar, Vaš slavni roják, že davno svojim bogoslovcem duhovno pastirstvo razkladal — s posebnim besednjačkam. Oroslav Cafov.

Novice.

Naš prelubi nadvojvoda Janez bojo po poslednjim sklepu presvitliga Cesarja, ki so še zmirej v Inšpruku bolehní, na Dunaj prišli, deržavni zbor začeti, ki se ne bo 26. tega mesca, ampak pozneje pričel, ker zlasti na Českim volitve poslancov še niso dokončane.

V Ljubljani je bil pretečeno nedeljo Jožef Černe, iz spodnjiga Logateca domá, korporal našiga domorodniga regimenta, z veliko zlato svetinjo slovesno ovenčan, zato kér se je na Laškim posebno junaško obnašal. Zdej je k rezerv-bataljonu prestavljen; zato je prišel v Ljubljano. Z zlato svetinjo je sklenjeno po verhu še 5 gold. vsak mesec, ktere bo noter do smerti vžival. — Lejte, kakó Cesar junaškiga vojaka časté, čeravno je le korporal!

Zlo se govorí, de bojo Cesar na Laškim mir storili — ali le za en čas, ali za terdno, se pa še ne vé. Danes je šlo nekaj ranjenih Hrovatov iz Laškiga skozi Ljubljano domú. Ne grejo radi domú, ker pravijo, de se jim je na Laškim prav dobro godilo.

Barona Jelašiča, bana Hrovaškiga, počastiti, ko je v Inšpruk prišel, so Tiroljci na večer mu častno muziko napravili, se z bakljami pred njegovo hišo vstavili in mu „živijo“ klicali. Sliši se, de so ga naš presvitli nadvojvoda Janez posebno prijazno sprejeli. Včeraj ponôči je slavni Ban iz Inšpruka skozi Ljubljano zopet domú šel. Madžari so mu hotli jamo kopati — so pa mende sami va-njo padli!

V Šent Vidu poleg Zatične je silni oginj, od kteriga smo v poslednjim listu govorili, 51 hiš z mnogi-

*) Lepa hvala za dobri svét, kteriga bomo slovenskimu zboru živo priporočili in kteriga se bo slovenski zbor tudi živo priprijel. Vam pa — častitljivi gospod, neutrudljivi delavec v vertu naše mile slovenšine — Vas bo doletéla še posebna prošnja zastran besednjaka, kteriga nam je zdej pred vsim potreba. Tudi na vas se nasloni slovenski zbor v ti reči kakor na močno podporo, de mu boste s svojim bogatim zakladam pripomogli k dogotavljenju slovenskiga besednjaka berž berž. Vredništvo.

mi družimi poslopji vred pokončal. Silno veliko družin je popolnoma na beraško palico prišlo, ker jim ni nič družiga ostalo, kakor kar so na sebi imeli. Revšina je za zjokati se! Gosp. fajmošter Kopecki dajejo veliko pogorelcem vsak dan enkrat jesti. Bog jim bo plačal! Ne vémo, ali so vsi hišni gospodarji zavarovani bili ali ne? Krajnci usmilite se svojih revnih bratov!

Saboto pred binkuštni je v Šmartnu pri Litií mati katoljška cerkev noviga uda v svoje krilo sprejela; Karl Horung, rojen v Štutgartu na Nemškim 1782 luterške vére, sedlár v Šmartnu, vdovec in oče 4 otrók, ki so bili že v katoljški veri izrejeni, je stopil v katoljško vero. Na binkoštni pondeljik je prejel v Ljubljani zakrament sv. birme.

Cerkvéni časopis.

Kar smo že zdavnej želeli, bomo zdaj dosegli: učeni dohtar sv. pisma gospod Janez Pogačar bodo v začetku prihodnjiga mesca začeli na svitlo dajati cerkveni list v slovénski besédi, kakoršniga južni Slovéní dosihmal še nismo imeli, ako „Drobtinc“ sém ne štejem, ki se kakor létnik k dnevnim listam práv za práv ne morejo štéti. Vedoželjni kmet je dosihmal imel le Novíce, de jih je ob nedeljah prebérál, to je bil sploh telésin kruh, pa tudi veliko dušniga vmés; zdáj pa bo dobil v roke tudi cerkvéne novíce, ki mu bodo dajale vsakoršnih podukov, ki zamorejo Slovence v véri in ljubezni uterditi, dajale mu bodo cerkvenih novíc, ki se godé v Ameriki, Azii, in po celim svetu; slišal bo zdvedljivi bravec; kako se divjaki k sv. katoljški veri spreobračajo, kaj se posebniga godí v Rimu, sedežu svet. Očeta papeža, v Jeruzalemu i. t. d.; kakó prijetno je taci reči slišati: to bo kruh za dušo. —

Neki skerbin pastir so rekli, de si bodo zraven svojiga lista, tudi eniga za občino naročili; zlo bi bilo želeti, de bi se po več krajih ali pa povsod tako zgodilo. Ako se tudi naročé tudi na občinske ali cerkvéne troške, je gotovo, de se denar skorej ne more boljši obrniti. — Koliko se bode ob nedeljah hudiga odvernilo, in koliko dobriga storilo, ko bodo ljudjé brali, in zlasti posihmal, ko se vse učí brati! J.

Očitna zahvala.

Slovensko družtvo v Ljubljani se visoko častitimu gosp. profesorju Metelkotu serčno zahvali, de so mu v napravo slovenskiga besednika celi rokopis rajnciga Vodnika radovoljno posodili.

Dr. Bleiweis, vodja slov. družtva.

Popravik.

V poslednjim listu v »oglasu iz močirja« na mesto od eniga dneva po sv. Jerneji v jeseni, noter do sv. Jurja spomladi béri od eniga dneva pred sv. Jernejem in spomladi do eniga dneva po sv. Jurji, to je, od 15. velic. serpana noter do 15. veliciga travna.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	24. Rožnika.	19. Rožnika.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	9	2	17
1 » » banaške	2	10	2	13
1 » Turšice.....	1	29	1	27
1 » Soršice.....	—	—	1	50
1 » Rēži.....	1	46	1	42
1 » Ječmena.....	—	—	1	20
1 » Prosa.....	1	48	1	42
1 » Ajde.....	1	40	1	33
1 » Ovsa.....	—	54	—	54